

3. Պարենի առկայություն Availability of Food

Աղյուսակ 3.1.

Table 3.1.

Գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի և բազմամյա տնկարկների տարածություններ, բերքատվություն և համախառն բերք*
Areas, yield and gross production of main agricultural temporary and permanent crops*

	Տարածությունները (հազ. հա) Areas (thousand hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Ցանքային տարածությունը, ընդամենը Sown area, total	283.6	286.7	304.2	318.1	332.8	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>որից՝</i> <i>of which</i>															
հացահատիկային և հատիկաբերունկազմի մշակաբույսեր cereals and leguminous crops	159.3	157.8	172.2	178.4	188.7	20.7	27.9	26.5	30.8	31.8	326.4	440.7	456.1	548.8	590.6
<i>որից՝ գորեն</i> <i>of which wheat</i>	87.6	77.8	93.7	99.7	106.4	21.2	28.8	26.0	31.3	32.3	183.5	224.1	243.1	311.6	338.2
կարտոֆիլ potatoes	28.4	28.7	31.2	30.7	31.6	170.1	194.3	206.7	214.3	232.2	482.0	557.3	647.2	660.5	733.2
բանջարանոցային մշակաբույսեր vegetables	23.5	25.0	25.2	25.4	26.4	294.2	306.7	325.0	333.7	350.5	707.6	787.1	849.0	876.0	954.6
բոստանային մշակաբույսեր melons	4.5	5.8	5.1	5.4	5.8	296.0	313.8	399.9	388.5	421.4	132.5	180.9	205.1	208.1	245.8
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	37.7	37.1	39.3	40.2	40.1	39.2	73.5	97.0	95.0	80.8	128.5	239.4	331.7	338.1	291.0
Խաղող Grape	17.4	16.3	17.4	17.5	17.2	151.5	158.0	151.3	149.8	157.7	222.9	229.6	241.4	240.8	261.3

** Մյստեղ և հետագայում՝ բերքատվությունը հաշվարկված է հավաքված բերքահավաքի տարածության նկատմամբ:

Here and hereinafter yield has been calculated compared with the area harvested.

Աղյուսակ 3.2.
Table 3.2.

Հացահատիկային և հատիկաբերող եղևնային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of cereals and leguminous crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
ՀՀ ընդամենը Total in RA	159 307	157 812	172 206	178 367	188 695	20.7	27.9	26.5	30.8	31.8	326.4	440.7	456.1	548.8	590.6
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	133	55	167	112	112	22.0	34.5	33.0	37.8	39.7	0.3	0.2	0.6	0.4	0.4
Արագածոտն Aragatsotn	23 353	22 615	23 621	24 424	26 261	18.0	26.8	27.7	30.1	31.1	42.1	60.5	65.4	73.4	81.7
Արարատ Ararat	4 880	5 073	5 516	5 526	6 572	35.2	39.9	35.8	42.0	46.7	17.2	20.2	19.7	23.2	30.7
Արմավիր Armavir	6 466	5 947	6 569	6 041	7 084	29.2	33.6	28.9	36.3	41.4	18.9	20.0	18.9	22.0	29.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	43 753	42 196	44 538	41 753	44 102	24.9	30.1	27.3	30.0	32.0	108.9	127.2	121.5	125.1	141.3
Լոռի Lori	8 888	8 650	9 690	11 268	12 434	15.8	25.5	22.2	32.7	33.5	14.0	22.1	21.2	36.8	41.6
Կոտայք Kotayk	8 443	9 380	10 936	12 017	11 728	13.7	22.9	17.6	23.2	23.8	11.6	21.5	19.2	27.9	28.0
Շիրակ Shirak	34 413	36 403	39 717	42 381	43 913	23.3	27.0	25.8	30.8	29.6	80.1	98.3	102.2	130.6	121.3
Սյունիք Syunik	18 327	16 606	20 415	23 252	24 311	8.4	23.1	26.3	29.3	30.3	14.6	38.3	53.8	67.8	73.7
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 608	2 577	2 634	2 495	2 607	15.9	23.5	23.1	24.9	26.1	4.1	6.1	6.1	6.2	6.8
Տավուշ Tavush	8 043	8 310	8 403	9 098	9 571	19.8	31.6	33.4	38.8	37.0	14.6	26.3	27.5	35.4	35.5

Աղյուսակ 3.3.
Table 3.3.

Ցորենի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of wheat, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
ՀՀ ընդամենը Total in RA	87 585	77 837	93 710	99 694	106 365	21.2	28.8	26.0	31.3	32.3	183.5	224.1	243.1	311.6	338.2
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	123	50	150	100	100	22.5	34.5	33.0	38.1	39.7	0.3	0.2	0.5	0.4	0.4
Արագածոտն Aragatsotn	8 602	8 858	9 736	10 842	11 322	19.9	26.6	25.5	29.1	31.5	17.1	23.5	24.8	31.6	35.7
Արարատ Ararat	3 895	3 599	4 141	4 193	5 153	33.1	38.6	32.7	40.9	46.1	12.9	13.9	13.5	17.1	23.7
Արմավիր Armavir	5 255	4 067	5 114	4 732	5 794	26.8	33.4	27.7	36.1	40.8	14.1	13.6	14.1	17.1	23.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	21 981	16 425	21 699	21 371	21 899	25.3	32.2	27.8	30.9	31.5	55.7	52.9	60.4	66.0	68.9
Լոռի Lori	6 498	5 838	7 309	8 366	9 504	16.4	28.1	22.8	33.2	33.0	10.7	16.4	16.6	27.8	31.4
Վոտայք Kotayk	5 067	5 386	6 133	6 706	6 095	14.2	25.1	17.2	23.8	24.7	7.2	13.5	10.6	16.0	15.1
Շիրակ Shirak	19 081	18 531	21 915	23 026	24 622	25.6	28.9	26.8	32.3	31.3	48.7	53.4	58.5	74.4	72.2
Սյունիք Syunik	11 436	9 629	11 778	14 147	15 049	8.9	24.2	26.0	29.7	31.0	9.8	23.3	30.6	41.9	46.6
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 516	1 416	1 394	1 294	1 283	16.4	24.6	24.7	27.0	28.1	2.5	3.5	3.5	3.5	3.6
Տավուշ Tavush	4 131	4 038	4 341	4 917	5 544	12.6	24.5	23.7	32.1	30.6	4.5	9.9	10.0	15.8	17.0

Աղյուսակ 3.4.
Table 3.4.

Կարտոֆիլի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of potato, by marzes and Yerevan city *

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
ՀՀ ընդամենը Total in RA	28 362	28 675	31 243	30 680	31 552	170.1	194.3	206.7	214.3	232.2	482.0	557.3	647.2	660.5	733.2
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	72	70	93	90	90	235.1	228.9	225.8	100.2	200.0	1.7	1.6	2.1	0.9	1.8
Արագածոտն Aragatsotn	1 565	1 567	1 569	1 605	1 622	219.0	231.2	243.0	244.7	259.0	34.3	36.2	38.1	39.3	42.0
Արարատ Ararat	796	802	896	781	782	303.8	305.5	306.8	309.5	333.1	24.3	24.5	27.5	24.2	26.0
Արմավիր Armavir	1 230	1 320	1 567	1 216	1 339	262.5	323.8	325.8	268.0	321.9	32.3	42.8	52.3	35.2	43.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	12 938	13 498	14 524	14 109	14 786	180.1	189.3	203.3	217.9	245.3	233.1	255.5	295.2	307.5	362.7
Լոռի Lori	3 847	3 458	3 712	3 953	4 016	82.7	112.6	146.7	184.0	182.4	31.8	38.9	54.5	72.7	73.3
Կոտայք Kotayk	777	703	843	818	828	180.9	225.5	206.9	199.5	202.7	14.1	15.9	17.5	16.3	16.8
Շիրակ Shirak	3 362	3 667	4 148	4 219	4 268	206.3	248.0	248.4	250.1	251.9	69.3	91.0	103.0	105.5	107.5
Սյունիք Syunik	1 648	1 677	1 703	1 713	1 728	143.5	164.7	174.4	178.9	190.0	23.6	27.6	29.7	30.6	32.8
Վայոց ձոր Vayots Dzor	179	182	187	178	179	165.2	169.9	172.1	181.9	188.3	3.0	3.1	3.2	3.2	3.4
Տավուշ Tavush	1 948	1 731	2 001	1 998	1 914	76.0	116.6	119.7	123.1	122.0	14.5	20.2	24.1	25.1	23.7

Աղյուսակ 3.5.

Table 3.5.

Բանջարանցային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of vegetable crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
ՀՀ ընդամենը Total in RA	23 506	25 010	25 211	25 403	26 412	294.2	306.7	325.0	333.7	350.5	707.6	787.1	849.0	876.0	954.6
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	306	110	319	312	313	122.8	141.9	129.8	148.5	216.4	3.7	1.6	4.1	4.6	6.7
Արագածոտն Aragatsotn	804	978	978	1 011	1 035	274.7	275.7	320.3	339.9	352.7	22.1	27.0	31.3	34.4	36.5
Արարատ Ararat	6 427	6 826	6 406	6 330	6 533	412.7	412.2	453.1	471.0	486.1	269.0	285.3	305.0	306.2	341.0
Արմավիր Armavir	8 172	8 781	8 790	9 007	9 703	315.2	331.9	361.8	358.4	372.7	270.4	307.0	331.8	342.4	366.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 670	1 845	2 074	2 023	2 092	308.8	306.1	300.5	308.1	306.4	51.6	56.5	62.3	62.3	64.1
Լոռի Lori	1 311	1 359	1 359	1 454	1 489	97.3	123.5	132.6	164.0	181.2	12.6	16.8	18.0	23.9	27.0
Վոտայք Kotayk	1 193	1 237	1 356	1 327	1 156	176.3	178.2	167.2	168.4	194.4	21.0	22.1	22.8	22.4	22.5
Շիրակ Shirak	1 283	1 523	1 486	1 634	1 698	220.5	254.9	272.8	276.3	311.9	28.3	38.8	40.6	45.1	53.0
Սյունիք Syunik	965	972	978	988	1 000	156.9	162.3	169.8	174.3	176.3	15.1	15.8	16.6	17.2	17.6
Վայոց ձոր Vayots Dzor	432	438	454	396	407	149.3	152.2	147.0	168.8	188.1	6.5	6.6	6.7	6.7	7.6
Տավուշ Tavush	943	941	1 011	921	986	77.4	102.0	95.7	112.5	118.9	7.3	9.6	9.8	10.8	12.0

Աղյուսակ 3.6.

Table 3.6.

Բոստանային մշակարույների ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
 Sown areas, average yield and gross production of melons, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
ՀՀ ընդամենը Total in RA	4 476	5 764	5 128	5 356	5 832	296.0	313.8	399.9	388.5	421.4	132.5	180.9	205.1	208.1	245.8
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	3	7	32	60	60	223.7	191.0	129.2	133.3	250.0	0.1	0.1	0.4	0.8	1.5
Արագածոտն Aragatsotn	178	158	158	173	182	367.0	365.0	394.9	375.2	388.0	6.5	5.8	6.3	6.5	7.1
Արարատ Ararat	1 404	1 482	1 380	1 515	1 770	378.8	394.5	467.3	431.5	463.8	53.2	58.5	64.5	65.4	82.1
Արմավիր Armavir	2 781	4 016	3 438	3 499	3 681	254.7	284.5	382.1	378.7	411.9	70.8	114.3	131.4	132.5	151.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	9	9	10	6	11	22.4	24.6	30	150.0	94.5	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1
Կոտայք Kotayk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	0	0	-	-	-	0.0	0.0	-	-	-	0.0	0.0	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	18	19	19	14	36	149.0	159.5	160.5	218.8	197.8	0.3	0.3	0.3	0.3	0.7
Տավուշ Tavush	83	73	91	89	92	191.4	264.2	246.3	277.5	288.3	1.6	1.9	2.2	2.5	2.7

Աղյուսակ 3.7.
Table 3.7.

Պտղի և հատապտղի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of fruit and berries, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
ՀՀ ընդամենը Total in RA	37 710	37 149	39 285	40 229	40 129	39.2	73.5	97.0	95.0	80.8	128.5	239.4	331.7	338.1	291.0
<i>այդ թվում՝ of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	1 327	1 327	1 327	1 328	1 328	22.3	34.5	42.5	44.4	35.5	2.9	4.6	5.6	5.9	4.7
Արագածոտն Aragatsotn	5 212	4 882	6 486	6 602	6 618	42.7	61.8	120.3	120.0	122.2	21.3	29.0	67.4	69.9	71.6
Արարատ Ararat	7 112	6 972	7 299	7 394	7 416	79.6	116.4	130.8	135.3	103.9	50.9	75.7	86.4	91.8	70.9
Արմավիր Armavir	8 207	8 216	7 729	8 340	8 414	18.0	107.5	142.5	114.3	88.0	9.5	60.3	81.5	75.0	62.0
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 426	1 485	1 488	1 488	1 488	154.6	167.3	177.8	183.0	186.9	21.0	23.3	24.8	25.6	26.1
Լոռի Lori	2 433	2 435	2 571	2 591	2 488	4.6	16.7	27.1	26.6	12.2	1.0	3.6	6.3	6.3	2.8
Կոտայք Kotayk	4 476	4 188	4 690	4 690	4 547	18.8	35.7	45.0	47.0	35.6	8.6	13.7	18.6	19.3	14.2
Շիրակ Shirak	456	441	494	503	518	37.8	77.4	134.7	157.8	175.1	1.7	3.4	6.3	7.7	9.0
Սյունիք Syunik	2 587	2 586	2 586	2 591	2 592	12.6	48.2	53.2	56.4	56.5	3.0	11.6	13.0	14.0	14.0
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 124	2 141	2 143	2 148	2 155	14.1	17.6	26.3	29.4	27.7	2.6	3.3	5.0	5.7	5.4
Տավուշ Tavush	2 350	2 476	2 472	2 554	2 565	27.2	48.2	74.9	73.7	44.3	6.0	10.9	16.8	16.9	10.3

Աղյուսակ 3.8.
Table 3.8.

Խաղողի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of grapes, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
ՀՀ ընդամենը Total in RA	17 373	16 288	17 415	17 465	17 215	151.5	158.0	151.3	149.8	157.7	222.9	229.6	241.4	240.8	261.3
<i>այդ թվում՝</i> <i>of which</i>															
ք. Երևան Yerevan	612	612	612	612	612	54.1	65.4	67.0	68.6	78.4	3.3	4.0	4.1	4.2	4.8
Արագածոտն Aragatsotn	1 571	1 148	1 694	1 698	1 699	79.0	107.8	88.0	87.1	92.4	12.0	12.3	14.1	14.5	15.5
Արարատ Ararat	4 992	4 881	5 120	5 143	5 083	203.0	204.2	199.4	211.3	218.8	93.3	94.7	100.3	104.3	112.2
Արմավիր Armavir	7 379	6 863	7 033	7 136	7 119	186.3	183.5	176.2	156.6	167.2	97.5	99.6	103.4	95.9	107.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	1.0	1.0	1	-	-	20.0	-	0.0	-	-	0.0	-	0.0
Լոռի Lori	64	64	64	64	64	18.9	20.3	25.8	34.0	55.4	0.1	0.1	0.2	0.2	0.4
Կոտայք Kotayk	362	290	403	336	161	10.4	17.2	17.1	26.8	21.9	0.4	0.5	0.5	0.6	0.3
Շիրակ Shirak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	185	185	185	185	185	49.0	50.5	62.1	64.4	64.6	0.9	0.9	1.1	1.2	1.2
Վայոց ձոր Vayots Dzor	895	889	928	935	935	47.1	51.0	49.8	58.4	55.8	3.8	4.2	4.4	5.3	5.1
Տավուշ Tavush	1 313	1 356	1 375	1 355	1 356	88.5	98.6	97.2	107.5	108.4	11.6	13.3	13.3	14.6	14.6

Աղյուսակ 3.9.

Table 3.9.

Մորեխներով և մկնանման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2013թ.
 Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2013

հա
 hectare

1	2	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի including by types of land														
				վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land						
				ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդա- մենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with				
					մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents		մորեխ- ներով locusts	մկնա- նման կրծող- ներով rodents			
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
ՀՀ ընդամենը Total in RA	179 170	45 238	133 932	140084	30 897	109187	26 590	5 445	21 145	7 704	4 863	2 841	3 097	2 731	366	1 695	1 302	393
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	28 584	6 556	22 028	23 153	4 338	18 815	3 386	690	2 696	1 127	610	517	865	865	-	53	53	-
Արարատ Ararat	17 948	3 863	14 085	10 566	2 252	8 314	6 181	973	5 208	1 106	543	563	-	-	-	95	95	-
Արմավիր Armavir	18 050	4 434	13 616	8 371	2 181	6 190	7 821	1 330	6 491	778	383	395	521	241	280	559	299	260
Գեղարքունիք Gegharkunik	14 693	4 663	10 030	13 755	3 768	9 987	499	499	-	253	253	-	109	109	-	77	34	43
Լոռի Lori	19 634	3 348	16 286	18 590	2 938	15 652	165	-	165	838	410	428	41	-	41	-	-	-
Կոտայք Kotayk	17 677	4 072	13 605	14742	2 857	11 885	2 205	485	1 720	560	560	-	90	90	-	80	80	-
Շիրակ Shirak	18 212	6 295	11 917	16 846	4 934	11 912	5	-	5	266	266	-	782	782	-	313	313	-
Սյունիք Syunik	16 252	4 991	11 261	15 191	3 937	11 254	17	10	7	907	907	-	55	55	-	82	82	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	14 993	4 147	10 846	11 175	2 091	9 084	2 554	792	1 762	479	479	-	439	439	-	346	346	-
Տավուշ Tavush	13 127	2 869	10 258	7 695	1 601	6 094	3 757	666	3 091	1 390	452	938	195	150	45	90	-	90

Տանտնտեսություն՝ Գյուղատնտեսական արտադրանքի արդյունավետությունը մեծապես կախված է բույսերի պաշտպանության միջոցառումներից, որոնց արդյունքների գնահատման ցուցանիշներից են հանդիսանում՝ մորեխների և մկնանման կրծողների զանգվածային բազմացումն ու տարածվածությունը, մկնանման կրծողների բների քանակն ու մորեխների առկայությունն ըստ հողատեսքերի, որոնց վերաբերյալ տվյալները տրամադրում է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունը:

Notice: Efficiency of agricultural product mostly depends on the plant protection measures, which are estimated by the indicators such as mass reproduction and occurrence of locusts and rodents, the number of rodents' holes and the availability of locusts by types of land which provided by Ministry Agriculture of RA.

Աղյուսակ 3.10.

Table 3.10.

Սորելիներով և մկնանման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2014թ.
 Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2014

ha
 hectare

	Ընդամենը տարածք Total area	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի including by types of land														
				վարելահող arable land			բազմամյա տնկարկներ perennial seedling			խոտհարքեր hayfield			արոտավայրեր pasture			անօգտագործելի հողեր unusable land		
				ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with	
					մորելիներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորելիներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորելիներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորելիներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորելիներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
ՀՀ ընդամենը Total in RA	180 712	56 694	124 018	151 192	48 258	102934	26 034	5 100	20 934	2 469	2 319	150	799	799	-	218	218	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	18 144	3 244	14 900	13 015	2 630	10 385	4 832	317	4 515	297	297	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	17 400	4 400	13 000	11 218	3 420	7 798	6 012	810	5 202	170	170	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	18 390	4 485	13 905	10 577	2 599	7 978	7 661	1 734	5 927	103	103	-	28	28	-	21	21	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	19 882	8 462	11 420	19 882	8 462	11 420	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	20 374	6 086	14 288	20 067	5 869	14 198	90	-	90	217	217	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	15 548	5 270	10 278	11 902	3 339	8 563	2 641	926	1 715	875	875	-	130	130	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	23 199	9 100	14 099	22 284	8 185	14 099	-	-	-	157	157	-	587	587	-	171	171	-
Սյունիք Syunik	22 844	9 420	13 424	22 664	9 240	13 424	100	100	-	80	80	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	10 419	1 985	8 434	8 364	1 436	6 928	1 747	391	1 356	248	98	150	34	34	-	26	26	-
Տավուշ Tavush	14 512	4 242	10 270	11 219	3 078	8 141	2 951	822	2 129	322	322	-	20	20	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.11.
Table 3.11.

Մկնանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2013թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2013

	Մկնանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկնանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit									
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land	
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ՀՀ ընդամենը Total in RA	133 932	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	22 028	79	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	14 085	84	14	88	14	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	13 616	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	10 030	125	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	16 286	97	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	13 605	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	11 917	94	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	11 261	144	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	10 846	78	12	79	12	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	10 258	78	12	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.12.
Table 3.12.

Մկնանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2014թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2014

	Մկնանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկնանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit									
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land	
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating
ՀՀ ընդամենը Total in RA	124 018	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	14 900	96	16	91	16	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	13 000	69	10	85	11	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	13 905	58	8	70	9	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	11 420	145	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	14 288	108	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	10 278	-	-	65	11	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	14 099	117	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	13 424	94	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	8 434	66	11	75	13	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	10 270	73	8	69	11	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.13.
Table 3.13.

Մորեխների առկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2013թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2013¹

	Մորեխներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների առկայությունը 1 քառ.մետր, հաստ Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land		
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	
ՀՀ ընդամենը Total in RA	45 238	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	6 556	0-8	-	3-6	-	3-6	-	1-8	-	1-3	-	-
Արարատ Ararat	3 863	1-7	-	1-3	-	1-4	-	-	-	4-5	-	-
Արմավիր Armavir	4 434	0-6	-	2-3	-	3-4	-	2-3	-	5-6	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	4 663	0-5	-	1-2	-	1-2	-	0-2	-	1-2	-	-
Լոռի Lori	3 348	0-4	-	-	-	1-4	-	-	-	-	-	-
Վոտայք Kotayk	4 072	1-6	-	0-3	-	0-3	-	1-7	-	0-2	-	-
Շիրակ Shirak	6 295	0-3	-	-	-	1-2	-	1-3	-	1-3	-	-
Սյունիք Syunik	4 991	1-5	-	1-2	-	1-3	-	1-4	-	3-4	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4 147	0-6	-	1-6	-	1-2	-	0-3	-	0-2	-	-
Տավուշ Tavush	2 869	0-4	-	2-3	-	2-3	-	0-2	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (խոտայական) մորեխների առկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

Աղյուսակ 3.14.
Table 3.14.

Մորեխների առկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո
քառ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2014թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2014¹

	Մորեխներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների առկայությունը 1 քառ.մետր, հաստ Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %	
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land			
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating		
ՀՀ ընդամենը Total in RA	56 694	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	3 244	1-4	-	0-2	-	1-3	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	4 400	7-19	1-2	12-18	1-2	1-3	-	-	-	-	-	-	88-89
Արմավիր Armavir	4 485	0-4	-	0-4	-	1-2	-	0-2	-	1-2	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	8 462	0-5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	6 086	0-4	-	-	-	0-4	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	5 270	1-5	-	2-4	-	1-5	-	3-4	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	9 100	0-4	-	-	-	0-4	-	0-3	-	0-2	-	-	-
Սյունիք Syunik	9 420	0-4	-	1-2	-	1-2	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 985	0-5	-	1-4	-	0-2	-	0-1	-	1-2	-	-	-
Տավուշ Tavush	4 242	0-4	-	1-4	-	1-3	-	1-2	-	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (իտալական) մորեխների առկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

**Ագրոոդերնութաբանական տեղեկատվություն
(2015թ. հուլիս - սեպտեմբեր)**

Հուլիսին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր՝ 1-3 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների մեծ մասում դիտվել է հուլիսի առաջին և երրորդ տասնօրյակում. Արարատյան դաշտում և Սյունիքի հովիտներում գրանցվել է +37...+40, Տավուշում՝ +34...+37, Արագածոտնի նախալեռներում՝ +33...+39, Սյունիքի նախալեռներում՝ +31...+36, Շիրակում, Լոռում, Գեղարքունիքում, Կոտայքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ +29...+33 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների մեծ մասում դիտվել է հուլիսի 18-22-ն ընկած ժամանակահատվածում. Լոռում, Շիրակում, Կոտայքում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում գրանցվել է +4...+9, Տավուշում՝ +7...+10, Սյունիքի նախալեռներում՝ +9...+12, Արագածոտնի նախալեռներում՝ +10...+15, Սյունիքի հովիտներում՝ +12...+16, Արարատյան դաշտում՝ +14...+17 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը եղել է նորմայից ցածր և հանրապետության շրջանների մեծ մասում կազմել է նորմայի 10-50%-ը, Կոտայքում այն կազմել է 2-5%, իսկ Արարատյան դաշտում և Արագածոտնի նախալեռներում ողջ ամսվա ընթացքում տեղումներ չեն դիտվել:

Ամսվա ընթացքում եղանակային պայմանները նպաստավոր են եղել գյուղատնտեսական աշխատանքներ իրականացնելու համար:

Օգոստոսին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր՝ 1-3 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների մեծ մասում դիտվել է օգոստոսի 1-6-ն ընկած ժամանակահատվածում. Սյունիքի հովիտներում և Արարատյան դաշտում գրանցվել է +38...+42, Արագածոտնի նախալեռներում՝ +35...+40, Տավուշում՝ +34...+37, Լոռում, Շիրակում, Գեղարքունիքում, Կոտայքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում, Սյունիքի նախալեռներում՝ +30...+36 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը հանրապետությունում դիտվել է օգոստոսի 25-30-ն ընկած ժամանակահատվածում. Շիրակում, Կոտայքում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում գրանցվել է +4...+8, Լոռում՝ +7...+12, Տավուշում և Սյունիքի նախալեռներում՝ +8...+13, Արարատյան դաշտում և Արագածոտնի նախալեռներում՝ +10...+14, Սյունիքի հովիտներում՝ +13...+16 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը հանրապետության շրջանների մեծ մասում եղել է նորմայից բարձր. Սյունիքի հովիտներում այն կազմել է 460%, Արարատյան դաշտում՝ 320-540%, Արագածոտնի նախալեռներում՝ 230%, Կոտայքում՝ 210-430%, Շիրակում՝ 130-210%, Տավուշում՝ 110-140%, Լոռում, Արագածոտնի լեռներում և Սյունիքի նախալեռներում՝ 90-170%:

Ամսվա ընթացքում շարունակվել են գյուղատնտեսական աշխատանքները: Եղանակային պայմանները նպաստավոր են եղել այն իրականացնելու համար:

Սեպտեմբերին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր 1.5-4 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների մեծ մասում դիտվել է սեպտեմբերի առաջին կեսին. Արարատյան դաշտում և Սյունիքի հովիտներում գրանցվել է +34...+37, Տավուշում և Արագածոտնի նախալեռներում՝ +30...+34, Լոռում՝ +27...+32, Շիրակում, Գեղարքունիքում, Կոտայքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում և Սյունիքի նախալեռներում՝ +26...+30 աստիճան: Ամսվա ամենացածր ջերմաստիճանը հանրապետությունում դիտվել է սեպտեմբերի երրորդ տասնօրյակում. Շիրակում, Կոտայքում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում գրանցվել է +1...+6, Լոռում և Սյունիքի նախալեռներում՝ +3...+8, Տավուշում՝ +5...+11, Արարատյան դաշտում՝ +8...+13, Արագածոտնի նախալեռներում՝ +10...+13 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը հանրապետության շրջանների մեծ մասում եղել է նորմայից ցածր. Տավուշում այն կազմել է 8-53%, Արագածոտնում և Գեղարքունիքում՝ 12-82%, Կոտայքում՝ 35-40%, Սյունիքի հովիտներում՝ 45-55%, Լոռում՝ 30-90%, Սյունիքի նախալեռներում՝ 30-150%, Շիրակում և Արարատյան դաշտում՝ 60-120%:

Ամսվա ընթացքում լեռնային շրջաններում շարունակվել են աշնանացանի ցանքի աշխատանքները: Եղանակային պայմանները նպաստավոր են եղել գյուղատնտեսական մշակաբույսերի հասունացման և բերքահավաքի համար:

**Agro – meteorological information
(July – September 2015)**

In the most regions of Republic the average monthly air temperature in July was over the norm by 1-3 degrees. The maximal temperature of the month in the most regions of the Republic was observed on first and second decade of July: in Ararat valley and Syunik valleys it was +37...+40, in Tavush +34...+37, in sub-mountain regions of Aragatsotn +33...+39, in sub-mountain regions of Syunik +31...+36, in Shirak, Lori, Gegharkunik, Kotayk, mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor +29...+33 degrees. The minimal temperature in the most regions of the Republic was observed on 18-22 of July: in Lori, Shirak, Kotayk, Gegharkunik, mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor it was +4...+9, in Tavush +7...+10, in sub-mountain regions of Syunik +9...+12, in sub-mountain regions of Aragatsotn +10...+15, in Syunik valleys +12...+16, in Ararat valley +14...+17 degrees.

The amount of monthly precipitation was below the norm and in the most regions of the Republic it made up 10-50% of norm: it made up 2-5% in Kotayk, and in Ararat valley and sub-mountain regions of Aragatsotn precipitation was not recorded during the whole month.

During the month the weather conditions were favourable for the implementation of agricultural works.

In the Republic the average monthly air temperature in August was over the norm by 1-3 degrees. The maximal temperature of the month in the most regions of the Republic was observed on 1-6 of August: in Syunik valleys and Ararat valley it was +38...+42, in sub-mountain regions of Aragatsotn +35...+40, in Tavush +34...+37, in Lori, Shirak, Gegharkunik, Kotayk, mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor, sub-mountain regions of Syunik +30...+36 degrees. The minimal temperature in the Republic was observed on 25-30 of August: in Shirak, Kotayk, Gegharkunik, mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor it was +4...+8, in Lori +7...+12, in Tavush and sub-mountain regions of Syunik +8...+13, in Ararat valley and sub-mountain regions of Aragatsotn +10...+14, in Syunik valleys +13...+16 degrees.

The amount of monthly precipitation in the most regions of the Republic was over the norm: it made up 460% of norm in Syunik valleys, 320-540% in Ararat valley, 230% in sub-mountain regions of Aragatsotn, 210-430% in Kotayk, 130-210% in Shirak, 110-140% in Tavush, 90-170% in Lori, mountain regions of Aragatsotn and sub-mountain regions of Syunik.

During the month the agricultural works were continued. The weather conditions were favourable for it.

In the Republic the average monthly air temperature in September was over the norm by 1.5-4 degrees. The maximal temperature of the month in the most regions of the Republic was observed on 1st decade of September: in Ararat valley and Syunik valleys it was +34...+37, in Tavush and sub-mountain regions Aragatsotn +30...+34, in Lori +27...+32, in Shirak, Gegharkunik, Kotayk, mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor and sub-mountain regions of Syunik +26...+30 degrees. The minimal temperature of the month in the Republic was observed on the 3rd decade of September: in Shirak, Kotayk, Gegharkunik, mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor it was +1...+6, in Lori and sub-mountain regions of Syunik +3...+8, in Tavush +5...+11, in Ararat valley +8...+13, in sub-mountain regions of Aragatsotn +10...+13 degrees.

The amount of monthly precipitation in the most regions of the Republic was below the norm: it made up 8-53% in Tavush, 12-82% in Aragatsotn and Gegharkunik, 35-40% in Kotayk, 45-55% in Syunik valleys, 30-90% in Lori, 30-150% in sub-mountain regions of Syunik, 60-120% in Shirak and Ararat valley.

During the month the sowing works of winter crops were continued in mountain regions. The weather conditions were favourable for maturation of agricultural crops and harvesting.

Աղյուսակ 3.15.
Table 3.15.

Խոշոր եղջերավոր կենդանիների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of cattles as of January 1, by marzes and Yerevan city*

	2012	2013	2014	2015
ՀՀ ընդամենը Total in RA	599 243	661 003	677 584	688 553
<i>այդ թվում՝</i> <i>of which</i>				
ք. Երևան Yerevan	2 523	2 673	3 750	2 711
Արագածոտն Aragatsotn	75 702	85 161	85 263	86 706
Արարատ Ararat	41 434	44 225	46 376	46 492
Արմավիր Armavir	47 730	54 984	55 796	58 145
Գեղարքունիք Gegharkunik	98 486	112 265	115 619	120 904
Լոռի Lori	74 267	81 540	81 850	81 003
Կոտայք Kotayk	54 247	59 455	61 464	59 351
Շիրակ Shirak	99 683	105 729	107 097	107 847
Սյունիք Syunik	52 508	56 273	60 548	63 321
Վայոց ձոր Vayots Dzor	18 527	22 738	22 749	24 939
Տավուշ Tavush	34 136	35 960	37 072	37 134

գլուխ
head

Աղյուսակ 3.16.
Table 3.16.

Կովերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի *
Number of cows as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2012	2013	2014	2015
ՀՀ ընդամենը Total in RA	283 349	303 277	309 616	313 872
<i>այդ թվում՝</i> <i>of which</i>				
ք. Երևան Yerevan	1 146	1 166	1 271	1 317
Արագածոտն Aragatsotn	36 920	40 326	40 350	41 514
Արարատ Ararat	16 482	17 321	17 721	17 326
Արմավիր Armavir	18 212	19 972	20 143	20 637
Գեղարքունիք Gegharkunik	52 035	54 271	56 735	58 601
Լոռի Lori	36 143	39 127	39 193	39 694
Կոտայք Kotayk	26 004	27 434	28 152	26 939
Շիրակ Shirak	45 916	50 152	50 567	50 603
Սյունիք Syunik	25 727	26 742	28 281	29 570
Վայոց ձոր Vayots Dzor	8 326	9 576	9 676	10 118
Տավուշ Tavush	16 438	17 190	17 527	17 553

Աղյուսակ 3.17.
Table 3.17.

Խոզերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of pigs as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2012		2013		2014		2015	
	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows
ՀՀ ընդամենը Total in RA	108 088	23 062	145 044	31 324	139 799	26 006	142 432	27 144
<i>այդ թվում՝ of which</i>								
ք. Երևան Yerevan	5 361	413	6 171	411	6 478	579	8 921	759
Արագածոտն Aragatsotn	9 513	4 414	10 513	4 942	10 521	2 469	10 674	2 586
Արարատ Ararat	12 032	2 784	18 120	4 015	19 434	3 621	19 447	3 732
Արմավիր Armavir	12 402	3 014	20 683	4 818	19 999	3 770	20 506	4 337
Գեղարքունիք Gegharkunik	7 973	1 682	11 912	2 606	11 527	2 401	12 766	2 307
Լոռի Lori	7 446	1 919	13 701	3 239	12 255	2 191	10 952	2 185
Կոտայք Kotayk	14 588	2 060	19 213	3 128	15 305	2 983	14 826	2 865
Շիրակ Shirak	15 272	2 806	15 703	3 296	13 810	3 249	12 870	3 142
Սյունիք Syunik	7 751	1 444	10 586	1 971	11 686	2 019	12 364	2 340
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 404	342	1 921	349	1 890	356	2 418	397
Տավուշ Tavush	14 346	2 184	16 521	2 549	16 894	2 368	16 688	2 494

Աղյուսակ 3.18.
Table 3.18.

Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of sheep and goats as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2012					2013					2014					2015				
	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total					Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total					Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total					այդ թվում՝ including				
	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ների of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքիներ of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats
ՀՀ ընդամենը Total in RA	590 214	561 634	389 928	28 580	22 364	674 731	645 711	454 305	29 020	21 403	717 574	687 074	482 084	30 500	22 002	745 770	713 879	500 956	31 891	22 964
<i>այդ թվում՝ of which</i>																				
ք. Երևան Yerevan	1 865	1 865	898	-	-	1 984	1 984	872	-	-	6 297	6 277	3 211	20	18	3 595	3 530	3 211	65	18
Արագածոտն Aragatsotn	82 158	78 956	59 965	3 202	2 279	95 914	92 406	64 419	3 508	2 594	96 766	92 998	68 808	3 768	2 856	98 271	94 931	69 889	3 340	2 626
Արարատ Ararat	70 483	67 549	50 568	2 934	2 160	81 369	78 125	57 194	3 244	2 357	92 503	88 907	65 693	3 596	2 552	93 347	89 682	65 263	3 665	2 458
Արմավիր Armavir	71 033	70 406	51 242	627	454	92 485	91 897	65 131	588	307	91 114	90 550	64 674	564	326	97 339	96 551	72 659	788	501
Գեղարքունիք Gegharkunik	91 680	88 731	60 826	2 949	2 214	101 388	98 666	68 653	2 722	1 902	102 613	99 860	70 305	2 753	1 959	111 439	108 591	73 960	2 848	1 905
Լոռի Lori	28 746	26 740	18 199	2 006	1 551	32 190	30 101	21 417	2 089	1 588	37 851	35 253	23 390	2 598	1 794	38 252	35 567	23 780	2 685	1 849
Կոտայք Kotayk	40 979	37 730	27 816	3 249	2 545	44 247	41 111	32 754	3 136	2 579	46 108	42 586	31 015	3 522	2 718	45 172	41 742	31 125	3 430	2 663
Շիրակ Shirak	82 310	79 315	50 912	2 995	1 927	86 484	83 795	59 538	2 689	1 896	90 400	87 784	62 961	2 616	1 814	90 527	87 763	60 934	2 764	2 045
Սյունիք Syunik	86 284	82 848	51 792	3 436	2 409	101 559	98 094	62 786	3 465	2 370	114 655	111 243	70 292	3 412	2 260	125 664	121 811	76 845	3 853	2 394
Վայոց ձոր Vayots Dzor	19 530	14 013	9 826	5 517	4 772	21 377	15 422	12 272	5 955	4 587	23 097	16 864	12 463	6 233	4 728	25 138	18 254	13 645	6 884	5 412
Տավուշ Tavush	15 146	13 481	8 782	1 665	1 155	15 734	14 110	9 269	1 624	1 223	16 170	14 752	9 272	1 418	977	17 026	15 457	9 645	1 569	1 093

Աղյուսակ 3.19.
Table 3.19.

Թռչունների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of poultry as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2012		2013		2014		2015	
	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ ածան հավեր of which hens	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ ածան հավեր of which hens	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ ածան հավեր of which hens	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ ածան հավեր of which hens
ՀՀ ընդամենը Total in RA	4 023 482	2 509 157	4 050 001	2 689 025	4 101 197	2 485 439	4 145 494	2 731 935
<i>այդ թվում՝ of which</i>								
ք. Երևան Yerevan	189 661	130 873	195 088	159 251	156 833	14 518	172 441	14 047
Արագածոտն Aragatsotn	288 113	200 674	324 755	302 469	336 344	273 410	340 423	270 710
Արարատ Ararat	289 612	215 294	326 580	256 611	336 971	268 786	359 515	284 578
Արմավիր Armavir	1 113 671	597 092	1 516 965	815 885	1 420 978	606 657	1 233 501	639 238
Գեղարքունիք Gegharkunik	256 565	195 386	317 982	261 685	311 845	255 620	325 304	259 979
Լոռի Lori	182 088	142 436	160 350	115 702	163 706	129 874	165 418	125 012
Կոտայք Kotayk	1 071 316	595 195	582 409	328 336	620 639	470 859	729 118	568 447
Շիրակ Shirak	213 152	151 640	206 439	166 221	188 757	161 299	216 682	172 254
Սյունիք Syunik	142 690	87 472	153 454	96 403	297 090	102 220	246 844	113 814
Վայոց ձոր Vayots Dzor	82 434	59 333	67 572	50 303	63 110	55 889	142 957	132 349
Տավուշ Tavush	194 180	133 762	198 407	136 159	204 922	146 309	213 291	151 507

¹ Ցուցանիշը ներառում է հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բաղերի, սագերի և այլ ընտանի թռչունների վերաբերյալ տվյալները:
The indicator includes the data on hens, cocks, turkeys, ducks, geese and other poultry.

Աղյուսակ 3.20.
Table 3.20.

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2013թ.¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2013¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիներ Cattle												
սիբիրախտ anthrax	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
բրուցելյոզ brucellosis	1 887	114	302	104	250	231	21	472	227	126	39	1
տուբերկուլյոզ tuberculosis	6	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	1 582	-	274	206	331	43	-	208	394	22	104	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Agriculture data.

Աղյուսակ 3.20.-ի շարունակություն
Table 3.20. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դաբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դաբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.21.
Table 3.21.

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2014թ. ¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2014¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharkunik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիների Cattle												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	929	-	108	89	78	86	-	346	98	54	65	5
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	606	-	64	84	-	81	-	156	59	6	153	3
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Agriculture data.

Աղյուսակ 3.21.-ի շարունակություն
Table 3.21. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.22.
Table 3.22

Կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքի արտադրություն,
ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի
Livestock production by marzes and Yerevan city

	Իրացվել է անասուն և թռչուն սպանողի համար (կենդանի քաշով, հազ. տոննա ¹) Livestock and poultry were sold for slaughter (live weight thousand tons ¹)							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
						I եռ./qtrtr	II եռ./qtrtr	III եռ./qtrtr
ՀՀ ընդամենը Total in RA	124.3	127.9	130.3	146.8	163.3	14.9	21.9	30.0
ք. Երևան Yerevan	0.5	0.6	0.8	1.8	4.1	0.7	0.8	0.9
Արագածոտն Aragatsotn	14.4	14.7	14.7	15.6	16.5	1.4	2.1	2.9
Արարատ Ararat	8.0	8.3	8.7	9.8	11.7	0.9	1.5	2.1
Արմավիր Armavir	10.0	10.3	11.0	15.4	18.8	2.6	2.7	3.4
Գեղարքունիք Gegharkunik	21.5	21.8	21.8	23.5	25.7	1.7	3.3	4.8
Լոռի Lori	14.6	15.0	15.1	16.3	17.3	1.3	2.1	3.6
Կոտայք Kotayk	12.1	12.6	12.9	14.7	15.3	1.2	1.7	2.8
Շիրակ Shirak	19.8	20.0	20.0	21.4	22.0	1.8	3.0	4.0
Սյունիք Syunik	11.1	11.8	12.0	13.9	16.7	1.7	2.5	2.7
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4.7	4.8	5.0	5.6	5.9	0.8	0.8	1.1
Տավուշ Tavush	7.6	8.0	8.3	8.8	9.3	0.8	1.4	1.7
	Վաթ (հազ.տոննա) Milk (thousand tons)							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
						I եռ./qtrtr	II եռ./qtrtr	III եռ./qtrtr
ՀՀ ընդամենը Total in RA	600.9	601.5	618.2	657.0	700.4	164.2	264.2	195.7
ք. Երևան Yerevan	2.3	2.0	2.2	2.5	2.7	0.6	0.9	0.9
Արագածոտն Aragatsotn	74.1	74.8	76.5	79.9	84.6	20.0	30.8	24.9
Արարատ Ararat	38.1	36.5	38.2	40.1	43.4	9.2	16.4	12.5
Արմավիր Armavir	36.1	36.1	37.4	40.5	43.9	10.8	16.1	12.7
Գեղարքունիք Gegharkunik	112.4	114.5	116.3	120.7	128.6	30.7	51.1	33.9
Լոռի Lori	77.1	76.2	77.7	81.3	86.0	20.1	32.3	24.7

¹ Ներառյալ ներքին սպառումը:
Including the internal consumption.

Աղյուսակ 3.22.-ի շարունակություն
Table 3.22. continuation

	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
						I եռ./qrtr	II եռ./qrtr	III եռ./qrtr
Կոտայք Kotayk	51.3	51.8	53.5	57.9	64.8	14.7	24.0	18.9
Շիրակ Shirak	99.0	98.8	101.5	107.6	110.5	25.5	40.2	30.4
Սյունիք Syunik	55.8	55.9	57.2	62.2	69.4	17.0	27.4	19.2
Վայոց ձոր Vayots Dzor	19.9	20.0	21.1	24.8	25.5	6.0	9.5	6.6
Տավուշ Tavush	34.8	34.9	36.6	39.5	41.0	9.6	15.5	11.0
	Չու (մլն.հատ) Eggs (million pieces)							
	2010	2011	2012	2013	2015	2015		
						I եռ./qrtr	II եռ./qrtr	III եռ./qrtr
ՀՀ ընդամենը Total in RA	702.2	633.6	658.1	615.2	641.8^o	105.4	288.5	164.3
ք. Երևան Yerevan	33.5	27.9	35.6	28.7	10.7	1.9	2.1	1.3
Արագածոտն Aragatsotn	70.4	59.7	61.7	59.4	62.5	9.8	26.0	15.2
Արարատ Ararat	76.7	55.0	55.0	54.7	59.2	5.6	33.2	14.9
Արմավիր Armavir	126.3	135.5	140.1	127.7	134.1 ^o	24.5	48.0	39.9
Գեղարքունիք Gegharkunik	68.3	56.6	57.1	58.2	56.7	7.7	31.6	14.7
Լոռի Lori	39.7	47.3	47.3	43.7	45.8	5.5	25.5	12.1
Կոտայք Kotayk	156.4	125.7	132.1	117.3	127.5	28.8	41.8	28.9
Շիրակ Shirak	40.3	39.7	40.9	40.1	39.9	6.2	21.7	10.0
Սյունիք Syunik	28.2	26.9	27.2	26.3	39.6	4.8	21.9	11.3
Վայոց ձոր Vayots Dzor	17.6	17.5	18.2	17.4	19.5	3.2	10.9	4.4
Տավուշ Tavush	44.8	41.8	42.9	41.7	46.3	7.4	25.8	11.6

Աղյուսակ 3.23.
Table 3.23.

Պարենամթերքի ներմուծում
Import of food products

տոննա
tons

	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
						I եռ./qrtr	II եռ./qrtr	III եռ./qrtr
Ցորեն Wheat	344 660.4	356 038.3	477 681.2	345 571.8	332 307.4	43 058.2 ^o	96 216.5 ^o	62 874.2
Ալյուր Flour	782.4	11 769.9	1 285.8	896.6	2 987.9 ^o	4 073.2 ^o	3 691.3 ^o	4 315.3
Բրինձ Rice	12 546.1	10 425.0	10 413.1	10 271.5	10 620.9	3 709.9 ^o	2 266.3 ^o	1 373.4
Մակարոնեղեն Macaroni	3 521.5	4 129.0	4 315.4	4 825.4	5 337.6	1 889.4 ^o	1 699.9 ^o	1 898.8
Շաքար Sugar	58 159.6	4 316.8	3 624.0	4 850.2	5 494.8	1 126.3	1 477.8	1 682.7
Բուսական յուղ Vegetable oil	23 223.9	23 762.5	26 573.0	25 984.2	25 735.1	3 879.9 ^o	6 120.2 ^o	4 841.9
Չու Eggs	259.1	1 983.2	27.1	1 245.7	870.8	12.2	12.2	0.6
Թռչնի միս Poultry	36 434.2	38 971.0	33 634.7	31 723.6	31 911.4	11 560.6	5 069.9 ^o	6 945.9
Տավարի միս Beef	6 078.1	10 115.5	8 335.8	5 453.3	5 464.3 ^o	1 001.4 ^o	688.3 ^o	104.6
Խոզի միս Pork	4 608.8	5 081.6	8 261.5	8 136.4	7 246.8 ^o	1 150.9	1 955.6	1 463.8
Կաթ (բոլոր տեսակները) Milk (all types)	3 636.1	3 507.2	3 066.5	3 095.2	4 455.6 ^o	1 626.1 ^o	982.2 ^o	1 276.0
Կարագ Butter	3 058.5	4 540.2	4 907.4	4 749.0	5 262.3	798.7	1 590.2	546.8
Պանիր Cheese	725.8	1 019.2	1 056.2	1 243.7	1 187.9	206.6	261.6	206.5
Բանջարեղեն Vegetables	20 959.4	28 781.5	20 043.6	19 336.9	27 601.3	6 291.5	10 599.2 ^o	1 688.9
<i>որից՝ կարտոֆիլ of which potatoes</i>	1 577.9	9 365.0	5 099.4	4 078.9	8 281.3	20.2	3 242.1	71.2
Միրգ (ներառյալ՝ ընկուզապտուղներ) Fruit (including nuts)	32 081.0	33 577.7	29 145.3	29 603.2	35 498.4	8 514.7	6 533.6 ^o	2 532.9
<i>որից՝ խաղող of which grapes</i>	958.1	857.3	1 108.0	723.3	754.2	119.2	78.5	21.5
բոստանային մշակաբույսեր melons	449.1	434.1	347.4	340.8	376.5 ^o	2.6	98.3	16.0

Աղյուսակ 3.24.
Table 3.24.

Պարենամթերքի արտահանում
Export of food products

տոննա
tons

	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
						I եռ./qrtr	II եռ./qrtr	III եռ./qrtr
Կոնյակ Cognac	20 563.2	25 313.9	31 633.7	33 829.3	31 888.7 ⁰	2 968.1 ⁰	6 499.7 ⁰	5 364.8
Գինի Wine	1 639.3	1 285.4	2 071.4	2 418.8	3 680.7 ⁰	387.8 ⁰	613.0 ⁰	567.5
Հանքային ջուր Mineral water	12 771.1	13 294.5	15 614.1	16 660.4	20 359.8	2 245.1 ⁰	4 351.8 ⁰	3 405.2
Միրգ (ներառյալ՝ ընկու- զապտուղներ) Fruit (including nuts)	9 046.2	15 053.0	27 323.8	34 456.5	17 735.2 ⁰	2 635.0 ⁰	11 348.0 ⁰	12 457.8
<i>որից՝ խաղող</i> <i>of which grapes</i>	6 262.9	6 351.3	10 169.6	7 563.4	7 840.1	1 123.7	100.9	1 886.9
Պանիր Cheese	496.4	439.8	903.6	1 541.1	1 542.4	621.9 ⁰	1 942.2 ⁰	3 041.0
Չու Eggs	154.9	0.0	1.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Աղյուսակ 3.25.
Table 3.25.

Մարդասիրական օգնություն
Humanitarian assistance

տոննա
tons

	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
						I եռ./qrtr	II եռ./qrtr	III եռ./qrtr
Կենդանի կենդանիներ և կենդա- նական ծագման արտադրանք Live cattle and products of animal origin	1.6	0.4	0.0	8.3	2.3	-	0.1	-
Բուսական ծագման արտադրանք Vegetable products	5 048.1	1 072.6	185.5	252.4	229.2	31.7	59.2	22.0
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր ու ճարպեր Animal and vegetable oils	1 003.7	50.4	125.6	82.3	54.9	17.5	17.5	-
Պատրաստի սննդի արտադրանք Production of ready food	107.8	207.7	235.5	339.4	243.5	86.7	20.9	37.8

Աղյուսակ 3.26.

Table 3.26.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2012թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2012

	Պահուստ-ներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպասումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	229.0	243.1	502.7	974.8	429.2	92.2	14.6	26.2	7.8	12.5	392.3	974.8	32.9	149.5	409.5	1 145.7
Տարեկան Rye	0.6	0.8	0.4	1.8	1.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.5	1.8	66.7	0.4	1.1	3.7
Գարի Barley	54.9	170.1	6.9	231.9	31.3	120.6	13.6	14.4	0.9	0.0	51.1	231.9	96.6	10.9	29.9	99.1
Վարսակ Oats	1.0	3.5	0.4	4.9	0.2	3.2	0.1	0.3	0.0	0.0	1.1	4.9	89.7	0.1	0.2	0.6
Եգիպտացորեն Maize	11.4	19.1	39.5	70.0	41.3	14.0	4.5	0.1	0.0	0.0	10.1	70.0	32.6	14.4	39.4	134.0
Բրինձ Rice	5.7	0.0	10.4	16.1	15.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.8	16.1	0.0	5.3	14.5	52.6
Այլ հատիկավորներ Other cereals	3.1	14.4	10.4	27.9	19.5	0.7	1.1	1.3	0.0	0.0	5.3	27.9	58.1	6.8	18.6	61.4
Կարտոֆիլ Potatoes	474.9	647.2	7.8	1 129.9	124.8	235.7	84.3	125.0	1.1	0.0	559.0	1 129.9	99.0	43.5	119.1	89.3
Բանջարեղեն Vegetables	411.6	1 054.0	21.0	1 486.6	983.5	19.5	33.0	0.9	13.2	0.0	436.5	1 486.6	99.3	342.4	938.3	215.0
<i>որից՝ of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	62.4	131.8	0.1	194.3	115.1	7.9	7.9	0.0	0.9	0.0	62.5	194.3	100.6	40.1	109.8	20.9
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	5.4	12.4	0.0	17.8	10.4	0.7	0.7	0.0	0.2	0.0	5.8	17.8	101.6	3.6	9.9	0.9
Վարունգ Cucumber	38.7	74.5	1.5	114.7	73.6	2.2	2.3	0.0	0.3	0.0	36.3	114.7	98.4	25.6	70.2	11.9
Լոլիկ Tomato	119.3	265.2	0.3	384.8	258.6	0.8	7.2	0.0	5.1	0.0	113.1	384.8	101.8	90.0	246.7	44.4
Գազար Carrot	12.1	22.9	0.0	35.0	21.8	1.1	0.5	0.0	0.1	0.0	11.5	35.0	100.4	7.6	20.8	7.7
Գլուխ սոխ Onion	27.0	44.5	8.1	79.6	50.1	0.0	2.1	0.0	0.2	0.0	27.2	79.6	84.9	17.5	47.8	16.3

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն
Table 3.26. continuation

	Պահուստների տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Մերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստների տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սխտոր Garlic	5.1	12.3	0.0	17.4	10.1	0.0	0.7	0.8	0.0	0.0	5.8	17.4	100.0	3.5	9.6	12.5
Կանաչ ոլոռ Green peas	0.3	0.5	0.0	0.8	0.5	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.2	0.8	100.0	0.2	0.5	0.1
Բոստանային մշակաբույսեր Watermelons	0.0	205.1	0.3	205.4	198.8	3.7	2.5	0.0	0.4	0.0	0.0	205.4	100.0	69.2	189.7	24.7
Միրգ (բացի խաղողից) Fruit (except grapes)	60.3	331.7	39.2	431.2	305.5	0.0	29.2	0.0	25.6	0.0	70.9	431.2	96.1	106.4	291.4	142.0
<i>որից of which</i>																
Խնձոր Apple	18.5	110.3	1.6	130.4	96.7	0.0	10.7	0.0	0.6	0.0	22.4	130.4	99.1	33.7	92.3	45.2
Տանձ Pear	5.4	23.1	0.1	28.6	21.5	0.0	2.4	0.0	0.0	0.0	4.7	28.6	99.6	7.5	20.5	11.5
Մերկևիլ Quince	0.3	1.9	0.0	2.2	1.6	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.4	2.2	100.0	0.6	1.5	0.5
Ծիրան Apricot	11.6	76.2	0.4	88.2	53.6	0.0	5.8	0.0	13.4	0.0	15.4	88.2	120.6	18.7	51.1	23.0
Պեղձ Peach	10.3	63.5	0.0	73.8	54.3	0.0	4.9	0.0	1.8	0.0	12.8	73.8	102.9	18.9	51.8	17.1
Կեռաս Sour cherry	1.8	10.1	0.0	11.9	7.7	0.0	0.8	0.0	1.4	0.0	2.0	11.9	116.1	2.7	7.3	3.4
Սալոր Plum	3.0	18.7	0.3	22.0	16.3	0.0	1.4	0.0	0.5	0.0	3.8	22.0	101.1	5.7	15.6	7.1
Բալ Cherry	0.7	4.7	0.0	5.4	3.7	0.0	0.4	0.0	0.3	0.0	1.0	5.4	106.8	1.3	3.5	1.6
Ընկույզ Nut	1.1	4.0	0.0	5.1	4.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.8	5.1	99.4	1.4	3.9	7.7
Տիսիլ (Պնդուկ) Hazel nut	0.1	0.2	0.0	0.3	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	87.7	0.1	0.3	0.6
Թուզ Fig	0.2	1.2	0.0	1.4	1.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	1.4	98.6	0.4	1.1	0.3

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն
Table 3.26. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Մերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	3.0	14.3	0.1	17.4	13.5	0.0	0.9	0.0	0.1	0.0	2.9	17.4	100.4	4.7	12.9	7.5
Հատիկաբնդեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	3.2	5.1	4.0	12.3	8.8	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	2.9	12.3	56.0	3.1	8.4	26.6
Բուսական յուղ Vegetable oil	2.0	2.7	26.9	31.6	28.8	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	2.3	31.6	9.1	10.0	27.5	242.9
Շաքար Sugar	15.2	69.3	6.8	91.3	81.9	0.0	1.4	0.0	1.7	0.0	6.3	91.3	93.1	28.5	78.1	136.7
Զու Eggs	0.4	36.2	0.2	36.8	33.8	0.0	0.9	1.7	0.0	0.0	0.4	36.8	99.5	11.8	32.2	17.1
Կաթ Milk	59.8	618.2	134.8	812.8	673.3	61.8	8.6	0.0	9.0	0.0	60.1	812.8	83.1	234.4	642.3	256.9
Տավարի միս Beef	0.2	47.6	11.3	59.1	57.5	0.0	0.8	0.0	0.6	0.0	0.2	59.1	81.6	20.0	54.8	98.7
Խոզի միս Pork	0.1	9.5	15.5	25.1	24.6	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.1	25.1	38.3	8.6	23.5	49.3
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.0	8.5	0.0	8.5	8.4	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	8.5	100.0	2.9	8.0	12.8
Թռչնի միս Poultry	0.2	8.3	35.3	43.8	43.3	0.0	0.2	0.0	0.1	0.0	0.2	43.8	19.1	15.1	41.3	44.2
Զուկ ^o Fish	1.6	11.2	3.7	16.5	9.3	0.0	1.1	0.0	4.0	0.0	2.1	16.5	102.8	3.2	8.9	10.0
Խաղող Grapes	8.6	241.4	4.0	254.0	16.9	0.0	11.0	0.0	10.2	209.2	6.7	254.0	102.6	5.9	16.1	10.8
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2 849.4

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.

Table 3.27.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2013թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2013

	Պահուստ-ներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպասումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	392.3	311.6	371.4	1 075.3	427.5	93.0	16.2	29.9	17.5	10.1	481.1	1 075.3	46.8	147.8	405.0	1 113.5
Տարեկան Rye	0.5	0.9	0.4	1.8	1.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.5	1.8	69.2	0.4	1.1	3.6
Գարի Barley	51.1	188.8	14.7	254.6	31.1	136.8	14.9	14.2	0.7	0.0	56.9	254.6	93.1	10.8	29.5	97.8
Վարսակ Oats	1.1	4.6	0.5	6.2	0.2	4.1	0.1	0.4	0.0	0.0	1.4	6.2	90.2	0.1	0.2	0.6
Եգիպտացորեն Maize	10.1	20.9	82.3	113.3	44.3	35.2	6.5	0.1	0.0	0.0	27.2	113.3	20.3	15.3	42.0	142.7
Բրինձ Rice	0.8	0.0	10.3	11.1	10.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.8	11.1	0.0	3.5	9.7	35.1
Այլ հատիկավորներ Other cereals	5.3	16.8	1.4	23.5	15.2	0.9	0.9	1.4	0.0	0.0	5.1	23.5	92.3	5.3	14.4	47.5
Կարտոֆիլ Potatoes	559.0	660.5	7.6	1 227.1	127.6	287.1	96.2	122.7	23.5	0.0	570.0	1 227.1	102.5	44.1	120.9	90.7
Բանջարեղեն Vegetables	436.5	1 084.1	21.3	1 541.9	1 041.7	19.9	33.9	0.9	16.0	0.0	429.5	1 541.9	99.5	360.2	986.9	230.4
<i>որից` of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	62.5	132.7	0.6	195.8	116.5	8.0	8.0	0.0	0.3	0.0	63.0	195.8	99.8	40.3	110.4	21.0
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	5.8	11.6	0.0	17.4	12.3	0.7	0.7	0.0	1.0	0.0	2.7	17.4	109.4	4.3	11.7	1.0
Վարունգ Cucumber	36.3	71.1	1.2	108.6	70.4	2.1	2.2	0.0	1.4	0.0	32.5	108.6	100.3	24.3	66.7	11.3
Լոլիկ Tomato	113.1	275.7	0.5	389.3	261.5	0.8	7.5	0.0	5.3	0.0	114.2	389.3	101.8	90.4	247.7	44.6
Գազար Carrot	11.5	24.0	0.6	36.1	21.6	1.2	0.6	0.0	0.8	0.0	11.9	36.1	100.8	7.5	20.5	7.6
Գլուխ սոխ Onion	27.2	45.5	7.4	80.1	50.7	0.0	2.1	0.0	0.3	0.0	27.0	80.1	86.5	17.5	48.0	16.3

¹ Առանց <<ՀՀ մարտային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն
Table 3.27. continuation

	Պահուստարկ սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սխտոր Garlic	5.8	13.0	0.0	18.8	11.0	0.0	0.8	0.8	0.1	0.0	6.1	18.8	100.8	3.8	10.4	13.6
Կանաչ ոլոռ Green peas	0.2	0.7	0.0	0.9	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.9	100.0	0.2	0.6	0.2
Բոստանային մշակաբույսեր Watermelons	0.0	208.1	0.3	208.4	201.4	3.7	2.5	0.0	0.8	0.0	0.0	208.4	100.2	69.6	190.8	24.8
Միրգ (բացի խաղողից) Fruit (except grapes)	70.9	338.1	39.4	448.4	307.7	0.0	30.5	0.0	38.0	0.0	72.2	448.4	99.6	106.4	291.5	140.7
<i>որից՝ of which</i>																
Խնձոր Apple	22.4	111.9	1.4	135.7	100.4	0.0	11.2	0.0	1.4	0.0	22.7	135.7	100.0	34.7	95.1	46.6
Տանձ Pear	4.7	24.6	0.1	29.4	21.8	0.0	2.4	0.0	0.2	0.0	5.0	29.4	100.4	7.5	20.7	11.6
Մերկևիլ Quince	0.4	2.1	0.1	2.6	2.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.4	2.6	95.5	0.7	1.9	0.7
Ծիրան Apricot	15.4	89.0	0.2	104.6	56.7	0.0	6.9	0.0	23.0	0.0	18.0	104.6	134.4	19.6	53.7	24.2
Ղեղձ Peach	12.8	55.8	0.1	68.7	51.4	0.0	4.6	0.0	1.4	0.0	11.3	68.7	102.4	17.8	48.7	16.1
Կեռաս Sour cherry	2.0	10.2	0.2	12.4	8.4	0.0	0.8	0.0	1.1	0.0	2.1	12.4	109.7	2.9	8.0	3.7
Սալոր Plum	3.8	15.7	0.2	19.7	14.3	0.0	1.3	0.0	0.9	0.0	3.2	19.7	104.7	4.9	13.5	6.2
Բալ Cherry	1.0	3.8	0.0	4.8	3.2	0.0	0.3	0.0	0.5	0.0	0.8	4.8	115.2	1.1	3.0	1.4
Ընկույզ Nut	0.8	4.6	0.1	5.5	4.4	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.9	5.5	98.3	1.5	4.2	8.2
Տխիլ Hazel nut	0.0	0.2	0.1	0.3	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	79.1	0.1	0.3	0.5
Թուզ Fig	0.2	1.8	0.0	2.0	1.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	2.0	98.4	0.5	1.4	0.4

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն
Table 3.27. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	2.9	13.5	0.0	16.4	12.5	0.0	0.8	0.0	0.4	0.0	2.7	16.4	102.7	4.3	11.8	6.9
Հատիկաբերեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	2.9	5.1	4.3	12.3	8.7	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	3.0	12.3	54.3	3.0	8.2	26.0
Բուսական յուղ Vegetable oil	2.3	4.7	26.4	33.4	29.3	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.7	33.4	15.1	10.1	27.8	245.4
Շաքար Sugar	6.3	69.6	8.3	84.2	77.9	0.0	1.3	0.0	2.7	0.0	2.3	84.2	92.6	26.9	73.8	129.2
Զուլ Eggs	0.4	33.8	1.3	35.5	32.6	0.0	0.8	1.8	0.0	0.0	0.3	35.5	96.3	11.3	30.9	16.4
Կաթ Milk	60.1	657.0	133.6	850.7	672.7	65.7	8.6	0.0	17.8	0.0	85.9	850.7	85.0	232.6	637.3	254.9
Տավարի միս Beef	0.2	53.6	8.8	62.6	61.0	0.0	0.9	0.0	0.2	0.0	0.5	62.6	86.2	21.1	57.8	104.0
Խոզի միս Pork	0.1	12.6	15.0	27.7	27.1	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	27.7	46.0	9.4	25.7	53.9
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.0	9.0	0.0	9.0	8.7	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	9.0	100.0	3.0	8.2	13.2
Թռչնի միս Poultry	0.2	8.2	33.4	41.8	41.2	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.3	41.8	19.8	14.2	39.0	41.8
Զուկ Fish	2.1	15.6	3.3	21.0	9.9	0.0	1.5	0.0	6.9	0.0	2.7	21.0	130.0	3.4	9.4	10.6
Խաղող Grapes	6.7	240.8	2.9	250.4	14.2	0.0	10.9	0.0	7.6	211.1	6.6	250.4	102.0	4.9	13.5	9.0
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2 807.0

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.28.

Table 3.28.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2014թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2014

	Պահուստների տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպասումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	481.1	338.2	367.3	1186.6	435.6	109.5	29.7	31.9	10.9	4.5	564.5	1186.6	48.7	150.3	411.8	1128.6
Տարեկան Rye	0.5	0.9	0.5	1.9	1.4	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.4	1.9	64.3	0.5	1.3	4.2
Գարի Barley	56.9	200.6	10.4	267.9	30.5	151.9	16.1	14.9	0.7	0.0	53.8	267.9	95.4	10.5	28.8	95.7
Վարսակ Oats	1.4	7.0	0.6	9.0	0.7	6.4	0.1	0.5	0.0	0.0	1.3	9.0	92.1	0.2	0.6	2.1
Եգիպտացորեն Maize	27.2	20.2	52.1	99.5	48.9	31.5	6.5	0.1	0.0	0.0	12.5	99.5	27.9	16.9	46.2	157.2
Բրինձ Rice	0.8	0.0	10.6	11.4	9.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	11.4	0.0	3.4	9.3	33.6
Այլ հատիկավորներ Other cereals	5.1	18.3	1.0	24.4	15.4	0.9	1.0	1.4	0.2	0.0	5.5	24.4	95.8	5.3	14.6	48.0
Կարտոֆիլ Potatoes	570.0	733.2	12.9	1316.1	138.9	313.3	134.3	126.2	21.2	0.0	582.2	1316.1	101.1	47.9	131.3	98.5
Բանջարեղեն Vegetables	429.5	1200.4	27.2	1657.1	1113.5	22.1	37.2	0.9	16.1	0.0	467.3	1657.1	99.1	384.2	1052.6	244.6
<i>որից` of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	63.0	146.0	3.0	212.0	121.7	8.8	9.0	0.0	2.4	0.0	70.1	212.0	99.6	42.0	115.0	21.8
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	2.7	10.6	0.0	13.3	8.9	0.6	0.6	0.0	0.5	0.0	2.7	13.3	105.0	3.1	8.4	0.8
Վարունգ Cucumber	32.5	86.5	1.7	120.7	82.6	2.6	2.6	0.0	0.6	0.0	32.3	120.7	98.7	28.5	78.1	13.3
Լոլիկ Tomato	114.2	298.8	2.7	415.7	276.1	0.9	8.1	0.0	2.5	0.0	128.1	415.7	99.9	95.3	261.0	47.0
Գազար Carrot	11.9	25.4	0.2	37.5	22.7	1.2	0.6	0.0	0.2	0.0	12.8	37.5	100.1	7.8	21.5	7.9
Գլուխ սոխ Onion	27.0	49.9	8.6	85.5	52.8	0.0	2.4	0.0	0.0	0.0	30.3	85.5	85.3	18.2	49.9	17.0

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն
Table 3.28. continuation

	Պահուս- ներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադ- րություն Production	Ներմու- ծում ¹ Import ¹	Ամբող- ջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագոր- ծում Food consump- tion	Անասնա- կեր Feed use	Կորուստ- ներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահա- տում ¹ Export ¹	Այլ օգտա- գործում Other uses	Պահուստ- ներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագոր- ծում Total utilization	Ինքնաբա- վության աստիճան, % Self- sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սխտոր Garlic	6.1	12.8	0.1	19.0	11.2	0.0	0.8	0.8	0.0	0.0	6.2	19.0	99.2	3.9	10.6	13.8
Կանաչ ոլոռ Green peas	0.3	0.4	0.0	0.7	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.7	100.0	0.2	0.5	0.1
Բոստանային մշակաբույսեր Watermelons	0.0	245.8	0.4	246.2	237.2	4.4	3.0	0.0	1.6	0.0	0.0	246.2	100.5	81.8	224.2	29.1
Միրգ (բացի խաղողից) Fruit (except grapes)	72.2	291.0	41.7	404.9	283.1	0.0	27.6	0.0	22.3	0.0	71.9	404.9	93.8	97.7	267.6	127.0
<i>որից` of which</i>																
Ինձոր Apple	22.7	132.6	1.8	157.1	112.9	0.0	12.6	0.0	0.6	0.0	31.0	157.1	99.1	39.0	106.7	52.3
Տանձ Pear	5.0	25.4	0.1	30.5	19.9	0.0	2.5	0.0	2.2	0.0	5.9	30.5	109.0	6.9	18.8	10.5
Սերկևիլ Quince	0.4	2.5	0.0	2.9	2.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.6	2.9	100.0	0.7	2.0	0.7
Ծիրան Apricot	18.0	4.2	0.3	22.5	17.8	0.0	1.7	0.0	2.0	0.0	1.0	22.5	168.0	6.1	16.8	7.6
Ղեղձ Peach	11.3	74.4	0.3	86.0	59.5	0.0	5.5	0.0	3.6	0.0	17.4	86.0	104.6	20.5	56.2	18.6
Կեռաս Sour cherry	2.1	9.1	0.0	11.2	7.4	0.0	0.7	0.0	1.0	0.0	2.1	11.2	112.3	2.6	7.0	3.3
Սալոր Plum	3.2	21.7	0.1	25.0	17.4	0.0	1.6	0.0	0.9	0.0	5.1	25.0	103.8	6.0	16.4	7.6
Բալ Cherry	0.8	3.7	0.0	4.5	2.6	0.0	0.3	0.0	0.7	0.0	0.9	4.5	123.3	0.9	2.5	1.1
Ընկույզ Nut	0.9	1.3	0.3	2.5	2.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	2.5	83.3	0.7	2.0	3.9
Տխիլ Hazel nut	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	77.7	0.0	0.1	0.2
Թուզ Fig	0.4	0.9	0.0	1.3	1.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	1.3	97.4	0.3	0.9	0.3

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն
Table 3.28. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստների տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	2.7	11.8	0.0	14.5	10.7	0.0	0.7	0.0	0.3	0.0	2.8	14.5	102.6	3.7	10.1	5.9
Հատիկազրնդեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	3.0	5.5	5.1	13.6	9.7	0.0	0.5	0.2	0.0	0.0	3.2	13.6	51.9	3.3	9.2	27.5
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.7	4.0	26.2	33.9	29.8	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	3.6	33.9	13.2	10.3	28.2	249.0
Շաքար Sugar	2.3	89.2	8.9	100.4	80.6	0.0	1.5	0.0	2.3	0.0	16.0	100.4	93.1	27.8	76.2	133.3
Զուլ Eggs	0.3	35.3	1.0	36.6	33.1	0.0	0.9	1.8	0.0	0.0	0.8	36.6	97.2	11.4	31.3	16.6
Կաթ Milk	85.9	700.4	151.9	938.2	755.6	77.0	9.7	0.0	20.8	0.0	75.1	938.2	84.2	260.7	714.3	285.7
Տավարի միս Beef	0.5	59.0	8.4	67.9	66.3	0.0	1.0	0.0	0.3	0.0	0.3	67.9	87.9	22.9	62.7	112.8
Խոզի միս Pork	0.2	16.2	14.0	30.4	29.6	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.2	30.4	54.2	10.2	28.0	58.7
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.1	9.1	0.0	9.2	8.7	0.0	0.2	0.0	0.3	0.0	0.0	9.2	103.4	3.0	8.2	13.2
Թռչնի միս Poultry	0.3	8.4	33.8	42.5	41.9	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	42.5	20.0	14.5	39.6	42.4
Զուկ Fish	2.7	18.6	3.3	24.6	13.0	0.0	1.6	0.0	6.9	0.0	3.1	24.6	124.0	4.5	12.3	11.7
Խաղող Grapes	6.6	261.3	3.0	270.9	13.5	0.0	11.8	0.0	7.8	231.0	6.8	270.9	101.9	4.7	12.8	8.5
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2898.9

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Պարենային հաշվեկշիռների մեթոդաբանություն

Պարենային հաշվեկշիռների հիմնական նպատակը դիտարկվող երկրում գյուղատնտեսական ապրանքների առաջարկի վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվության ներկայացումն է: Պարենային հաշվեկշիռներ կազմելու անհրաժեշտությունն ակներև դարձավ Երկրորդ աշխարհամարտից հետո, երբ պարենամթերքի արտադրության և մատակարարման ընդհատումներով պայմանավորված՝ բնակչության զգալի մասը սովի էր մատնված: Այսօր, ինչպես և անցյալում, պարենային հաշվեկշիռներն անհրաժեշտ են որոշակի ժամանակահատվածում երկրի պարենային ապահովության ամբողջական նկարագրության համար: Վերջինս հնարավորություն է ընձեռում գնահատել երկրում անբավարար սնուցման հետ կապված ռիսկերը: Պարենային ապահովությունը կարևոր դեր է խաղում նաև տնտեսական աճի համար:

Պարենային հաշվեկշռի հատվածները

Առաջարկ

Առաջարկը ներառում է արտադրության, ներմուծման և հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում առկա պաշարների ցուցանիշները: Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում պաշարների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ստացման առումով առկա են որոշակի տեխնիկական բարդություններ, այդ իսկ պատճառով պարենային հաշվեկշռում այդ ցուցանիշի գնահատման համար կիրառվում են որոշակի մոտեցումներ: Արտադրության և ներմուծման տվյալները հանդիսանում են ՀՀ ԱՎԾ պաշտոնական տվյալներ:

Օգտագործում

Սույն հատվածը ներառում է հետևյալ հիմնական ցուցանիշները՝ սննդամթերքի օգտագործում, անասնակեր, կորուստներ, սերմացու, արտահանում, օգտագործման այլ ուղղություններ և պաշարներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Սննդի օգտագործումը հանդիսանում է պարենային հաշվեկշռի առանցքային ցուցանիշներից մեկը, որը ցույց է տալիս հաշվետու ժամանակաշրջանում բնակչության կողմից սպառված առկա պարենամթերքի քանակը: Այն հաշվարկվում է որպես առաջարկի և պարենամթերքի օգտագործման մյուս բոլոր ուղղությունների տարբերություն:

Անասնակերը պարենի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է որպես անասնակեր՝ անկախ այն հանգամանքից արտադրված է երկրի ներսում, թե ներմուծված:

Կորուստները տրանսպորտավորման և պահպանման բոլոր փուլերում արտադրությունից մինչև սպառում հատվածում չօգտագործված պարենի ծավալն է: Կորուստների առաջացման հիմնական պատճառը իրացման և պահպանման ոչ լիարժեք համակարգերի առկայությունն է: Արտադրության տարբեր փուլերում որպես դրա անհրաժեշտ մաս հանդիսացող անխուսափելի կորուստները, օրինակ ցորենը աղալու, չորացման գործընթացներում, դաշտում տեղափոխման և պահեստավորման հետ կապված կորուստները չեն ներառվում կորուստներ հողվածում: «Կորուստներ» հատվածում չեն ներառվում նաև տնային տնտեսություններում առկա սննդի կորուստները: Վերամշակման ընթացքում առաջացած այլ կորուստները նույնպես չեն վերաբերվում այս ենթահաշվին:

Կորուստները հաշվարկվում են Պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) առաջարկած գործակիցներով, որոնք, պայմանավորված որոշակի հանգամանքներով, կարող են ճշգրտվել:

Սերմացուն պարենի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է վերարտադրության նպատակով՝ ներառելով նաև կրկնակի ցանումները՝ կապված բնակլիմայական աղետների հետ: Վերջինս հաշվարկվում է ցանքատարածությունների և ցանքի ցուցանիշների հիման վրա:

Արտահանումը ներառում է տեղական արտադրության պարենամթերքի արտահանման, ինչպես նաև արտասահմանյան ծագում ունեցող պարենամթերքների վերարտահանման ծավալները:

«Այլ օգտագործում» հատվածում արտացոլվում է պարենի այն ծավալը, որն օգտագործվում է ոչ պարենային ապրանքների արտադրության նպատակով, օր.՝ բժշկական սպիրտի արտադրության նպատակով ցորենի օգտագործումը:

Ինքնաբավության աստիճան

Հաշվեկշռի արդյունքում ստացված ինքնաբավության աստիճանը հաշվարկվում է Արտադրություն/(Արտադրություն+Ներմուծում-Արտահանում), արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով: Վերջինս ցույց է տալիս երկրի տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման աստիճանը սեփական միջոցների հաշվին:

Պարենային հաշվեկշռների միջոցով հնարավոր է նաև հաշվարկել ներմուծումից կախվածության աստիճանը, ինչը ցույց է տալիս երկրի տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման աստիճանը ներմուծման հաշվին և որոշվում է (ներմուծում / Արտադրություն + Ներմուծում - Արտահանում), արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով:

Ապրանքախմբերը

Պարենային հաշվեկշռում ընդգրկվող ապրանքախմբերի կազմը (ցանկը) պայմանավորված է Հայաստանում առավել լայն սպառում ունեցող ապրանքատեսակներով: Ըստ այդմ յուրաքանչյուր տարի պարենային հաշվեկշռ է կազմվում հետևյալ 21 ապրանքախմբերի համար՝ ցորեն, տարեկան, գարի, վարսակ, եգիպտացորեն, բրինձ, այլ հատիկավորներ, կարտոֆիլ, բանջարեղեն, միրգ (բացի խաղողից), հատիկաբլիթներ, մշակաբույսեր, բուսական յուղ, շաքար, ձու, կաթ, տավարի, խոզի, ոչխարի և այծի, թռչնի միս, ձուկ, խաղող: Նշված ապրանքախմբերի գծով պարենային հաշվեկշռների հաշվարկման ժամանակ օգտագործվում են վերամշակված ապրանքներից տվյալ ապրանքի վերածման գործակիցներ, մասնավորապես.

Ցորենը ներառում է ցորենի, ինչպես նաև ցորենի այլուրի, մակարոնեղենի, էթիլային սպիրտի, թխվածքաբլիթների, հացի և այլ հացամթերքի, օդու տվյալները վերածած ցորենի: Հաշվեկշռի այլ օգտագործում հատվածում արտացոլված է էթիլային սպիրտի տվյալը:

Տարեկանը ներառում է տարեկանի, ինչպես նաև տարեկանի այլուրի, հատիկների, տարեկանի ձավարի, փաթիլների տվյալները վերածած տարեկանի:

Գարին ներառում է գարու, ինչպես նաև գարու այլուրի, հատիկների, գարեձավարի, փաթիլների, գարու ածիկի, գարեջրի և այլ վերամշակված գարու տվյալները վերածած գարու:

Վարսակը ներառում է վարսակի, ինչպես նաև վարսակի այլուրի, հատիկների, վարսակի ձավարի, փաթիլների և այլ վերամշակված վարսակի տվյալները վերածած վարսակի:

Եգիպտացորենը ներառում է եգիպտացորենի, ինչպես նաև եգիպտացորենի այլուրի, հատիկների, փաթիլների և եգիպտացորենի օսլայի տվյալները վերածած եգիպտացորենի:

Բրինձը ներառում է բրնձի, ինչպես նաև բրնձի այլուրի տվյալները վերածած բրնձի:

Այլ հատիկավորները ներառում են սորգոյի, հնդկացորենի, ինչպես նաև այլ հատիկավորների այլուրի, հատիկների, փաթիլների, սաղմի, օսլայի տվյալները վերածած այլ հատիկավորների:

Կարտոֆիլը ներառում է կարտոֆիլի, ինչպես նաև կարտոֆիլի օսլայի, սառեցված կարտոֆիլի և չիպսի տվյալները պայմանականորեն վերածած կարտոֆիլի:

Բանջարեղենը ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացված և պահածոյացված բանջարեղենի (կաղամբ բլուր տեսակի, վարունգ, լոլիկ, սեղանի ճակնդեղ, գլուխ սոխ, սխտոր և այլն), տոմատի հյութի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ բանջարեղենի:

Միրգը ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացրած և պահածոյացված մրգի (հնդավորներ, կորիզավորներ, ընկուզապտուղներ, մերձարևադարձային, ցիտրուսներ և այլն), մրգահյութերի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ մրգի:

Ձուն ներառում է կճեպով ձվի, ինչպես նաև ձվի փոշու տվյալները պայմանականորեն վերածած ձվի:

Կաթը ներառում է թարմ կաթի, ինչպես նաև կարագի, կաթի փոշու, մածուխի, թթվասերի, կաթնաշոռի, պանրի, պաղպաղակի և այլ կաթնամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ կաթի:

Տավարի միսը ներառում է սպանդային քաշով տավարի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով տավարի մսի:

Խոզի միսը ներառում է սպանդային քաշով խոզի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի.

պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով խոզի մսի:

Ոչխարի և այծի միսը ներառում է սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի, ինչպես նաև պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի:

Թռչնի միսը ներառում է սպանդային քաշով թռչնի մսի (հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բադերի, սագերի և այլ ընտանի թռչունների), ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով թռչնի մսի:

Ձուկը ներառում է կենդանի ձկան, ինչպես նաև թարմ, սառեցված, չորացված, ծխեխաշած, ապխտած, պահածոյացված ձկան, խեցգետնակերպերի, կակղամորթների, այլ ձկնամթերքների, ձկան խավիարի տվյալները վերածած ձկան:

Խաղողը ներառում է խաղողի, ինչպես նաև չամիչի տվյալները պայմանականորեն վերածած խաղողի: Հաշվեկշռի այլ օգտագործում հատվածում արտացոլված է գինու արտադրությանն ուղղված խաղողի ծավալը:

Ինչ վերաբերում է հատիկաբնդեղենային մշակաբույսերի և բուսական յուղի պարենային հաշվեկշիռներին, ապա դրանք ներառում են, համապատասխանաբար՝ լոբու, ոսպի և այլ լոբագգիների, ինչպես նաև սոյայի, գետնընկույզի, ձիթապտղի, արմավենու, արևածաղկի և այլ ձեթերի վերաբերյալ տվյալները:

Methodology of food balances

The main goal of the food balances is to present comprehensive information on the supply of agricultural commodities in the country. The necessity of food balances became evident after the Second World War when interruptions in the production and supply of food caused hunger for large parts of the population. Today, as in the past, food balances are necessary for the complete description of the food security situation in a country for a certain period of time. This enables an assessment of risks related to inadequate nutrition. Food security plays an important role also for economic growth.

Components of the Food Balances

Supply

The supply includes production, imports and resources available at the beginning of the period. Some technical difficulties arise from incomplete information on the resources available at the beginning and end of the reporting period; therefore certain approaches are applied in the food balances for the estimation of these items. The figures on production and imports are obtained from official data of the RA NSS.

Utilization

This component includes the following main indicators: food consumption, feed, seed, exports, losses, other uses and stocks at the end of the reporting period.

Food consumption is one of the key items of the food balances, which shows the amount of a commodity available for human consumption during the reference period. It is calculated as the difference between the supply and all other means of utilization.

Feed is the volume of the food used as animal feed regardless the circumstance whether it is produced in this country or imported.

Losses in all the phases of transportation and storage is the unused volume of food in the sectors from production to consumption. The main reason for the losses is availability of not proper system of realization and storage. Unavoidable losses occurring as a necessary part during the different phases of production, for example losses during wheat grinding and drying, transferring in the field and storing is not included in losses article. Losses section also doesn't include food losses existing in households. Other losses generated during the processing also does not refer to this section.

Losses are calculated based on fixed coefficients recommended by FAO, which may be adjusted depending on circumstances.

Seed is the volume of food used for reproduction, including also the re-sows, stipulated by climate disasters. Seed is calculated based on sowing area and number of sowings.

Export includes the volumes of export of locally produced food as well as the re-export of foreign origin food.

"Other utilization" section reflects the volume of food used for the production of non-food products, for example the use of wheat for production of medical alcohol.

Self-sufficiency ratio

The self-sufficiency ratio, derived from these balances, is calculated by the following formula: $\text{Production} / (\text{Production} + \text{Imports} - \text{Exports})$. It is presented in percents. The latter shows the degree of country's demand satisfaction regarding a certain product at the expense of its own means.

With the help of food balances it is possible to calculate the degree of import dependence, which shows the degree of country's demand satisfaction regarding a certain product at the expense of import and is determined by the formula $(\text{import} / \text{production} + \text{import} - \text{export})$ expressed in percents.

Commodity groups

The list of commodity groups included in the food balances includes the commodities which are most consumed in Armenia. Accordingly, every year the food balances are calculated for the following 21 commodities: wheat, rye, barley, oats, maize, rice, other cereals, potatoes, vegetables, fruits (except grapes), leguminous crops, vegetable oil, sugar, egg, milk, beef, pork, mutton and goat meat, poultry, fish and grapes. For the calculation of the food balances of some commodities, conversion coefficients are used to transform all quantities of derived products into units of primary commodities, in particular for the following categories:

Wheat includes data on wheat, as well as of wheat flour, macaroni, ethyl alcohol, pastry and bread and other bakery goods, vodka transformed into equivalent quantities of wheat. Ethyl alcohol data are reflected in the “other uses” part of balance sheet.

Rye includes data on rye, as well as of rye flour, cereals and flakes, transformed into equivalent quantities of rye. Ethyl alcohol data are reflected in the “other uses” part of balance sheet.

Barley includes data on barley, as well as of barley flour, cereals, flakes, barley malt, beer and other worked barley, transformed into equivalent quantities of barley.

Oats includes data on oats, as well as of oats flour, cereals, flakes and other worked oats transformed into equivalent quantities of oats.

Maize includes data on maize, as well as of maize flour, cereals, flakes, other processed maize and starch of maize, transformed into equivalent quantities of maize.

Rice includes data on rice, as well as of rice flour, transformed into equivalent quantities of rice.

Other cereals includes data on sorghum, buckwheat and other cereals, as well as of flour of these cereals, flakes, processed cereals and starch of other cereals, transformed into equivalent quantities of other cereals.

Potato includes data on potato, as well as of potato starch, frozen potato and chips, transformed into equivalent quantities of potato.

Vegetables includes data on fresh, as well as of dry and canned vegetables (cabbage of all types, cucumber, tomatoes, beet, bulb onion, garlic etc.), as well as tomato juice, transformed into equivalent quantities of vegetables.

Fruit includes data on fresh, as well as of dry and canned fruit (drupaceous, stone-fruit, nuts, subtropical, citrus etc.), fruit juice, transformed into equivalent quantities of fruit.

Eggs includes data on eggs in shells, as well as of egg powder transformed into equivalent quantities of eggs.

Milk includes data on fresh milk, as well as of butter, milk powder, matsun, sour cream, cottage cheese, cheese, ice-cream and other milk products, transformed into equivalent quantities of fresh milk.

Beef includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of meat in slaughter weight.

Pork includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of pork in slaughter weight.

Mutton and goat meat, includes data on slaughter weight of meat, as well as of canned meat and other meat products transformed into equivalent quantities of mutton and goat in slaughter weight.

Poultry includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of poultry in slaughter weight.

Fish includes data on fresh, as well as of frozen, dried, salted, smoked, canned, prepared and preserved fish, crustaceans, mollusks and other fish products, stockfish, caviar, transformed into equivalent quantities of fish.

Grape includes data on grapes, as well as of raisins transformed into equivalent quantities of grapes. Grape volume for wine production is reflected in the “other uses” part of balance sheet.

As regards the food balances for **leguminous crops** and **vegetable oil**, they include data on beans, lentils, other beans and soy, peanut, olives, palm, sunflower seed, other oil, correspondingly.

2015թ. III եռամսյակում նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքի արտադրության ծավալներն աճել են (Աղյուսակ 3.22): Այսպես, 2015թ III եռամսյակում ձվի արտադրության ծավալն աճել է 7.4%-ով և կազմել 164.3 մլն. հատ, կաթինը՝ 2.4%-ով և կազմել 195.7 հազ. տոննա, իրացվել է 30.0 հազ. տոննա կենդանի քաշով միս, ինչը 0.7%-ով ավել է 2014թ. համապատասխան ժամանակաշրջանի ցուցանիշից:

Ըստ բեռնամաքսային հայտարարագրերի և քաղաքացիների կողմից կազմակերպված առևտրի, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 23-ի թիվ 447-Ն որոշման 2-րդ հավելվածով հաստատված «Ապրանքների փոխադրման հաշվառման վիճակագրական ձև»-ի տվյալների 2015թ. III եռամսյակում հանրապետություն ներմուծված ապրանքների 17.8%-ը բաժին է ընկել պարենամթերքին (2014թ. III եռամսյակում՝ 18.3%), իսկ արտահանման ծավալներում՝ 27.8% (2014թ. III եռամսյակում՝ 30.9%) (Աղյուսակ 1.1.): Հաշվետու ժամանակաշրջանում պարենամթերքի արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալն ընթացիկ գներով նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ նվազել է 25.5%-ով և կազմել 251.6 մլն. ԱՄՆ դոլար, այդ թվում՝ պարենամթերքի ներմուծումը՝ 144.8 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՄԻՖ գներով) և արտահանումը՝ 106.8 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՖՕԲ գներով):

2015թ. III եռամսյակում նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակաշրջանի համեմատ հիմնական պարենային ապրանքատեսակներից ձվի ներմուծման ծավալը նվազել է 82.2 անգամ և կազմել 0.001 հազ տոննա, տավարի մսինը՝ 11.3 անգամ և կազմել 0.1 հազ տոննա, ցորենինը՝ 2.8 անգամ և կազմել 62.9 հազ տոննա, բանջարեղենինը՝ 2.2 անգամ և կազմել 1.7 հազ տոննա, բրնձինը՝ 45.3%-ով և կազմել 1.4 հազ տոննա, բուսական յուղինը՝ 40.3%-ով և կազմել 4.8 հազ տոննա, մրգինը՝ 23.6%-ով և կազմել 2.5 հազ տոննա, շաքարինը՝ 12.6%-ով և կազմել 1.7 հազ տոննա, կաթինը՝ 11.3%-ով և կազմել 1.3 հազ տոննա: Փոխարենն ավելացել են այլուրի (8.4 անգամ), մակարոնեղենի (33.9 %-ով), կարագի (21.1%-ով), թռչնի մսի (11.8%-ով), խոզի մսի (4.9%-ով), պանրի (0.6%-ով) ներմուծման ծավալները (Աղյուսակ 3.23.):

2015թ. III եռամսյակում պարենամթերքի արտահանման ծավալներում գերակշռել է միրգ ապրանքախումբը՝ կազմելով 12.5 հազ. տոննա, ինչը 48.3%-ով ավել է 2014թ.-ի համապատասխան ժամանակաշրջանի ցուցանիշից: Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում ավելացել է նաև պանրի (4.8 անգամ) արտահանման ծավալները: Փոխարենը նվազել են կոնյակի (37.1%-ով), գինու (30.7%-ով), հանքային ջրերի (5.1%-ով) արտահանման ծավալները (Աղյուսակ 3.24.):

2014թ. հանրապետության ոռոգելի հողատարածքներում գերխոնավ հողերի մակերեսը միջին վեգետացիոն շրջանում (ըստ ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի տվյալների) կազմել է 12.4 հազ. հա, այդ թվում՝ Արարատյան հարթավայրում՝ 11.4 հազ. հա:

In the III quarter of 2015 compared to the same period of the previous year the volume of production of all agricultural products of animal origin increased (Table 3.22.). So, in the III quarter of 2015 the volume of egg production increased by 7.4% and made up 164.3 million pieces, the volume of milk production – 2.4% and made up 195.7 thousand tons, 30.0 thousand tons of meat in live weight was sold, which exceeds the same indicator of the same period of 2014 by 0.7%.

By the customs declarations and the citizens' (shuttle) trade data, as well as the statistical data form on “The accounting of goods transportation” approved by the Annex 2 of the Decision № 447-N of the RA Government dated 23 April 2014, 17.8% of goods imported to the republic in the III quarter of 2015 comprised food products (in the III quarter of 2014 – 18.3%) and that in export volume comprised 27.8% (in the III quarter of 2014 – 30.9%) (Table 1.1.). In the reporting period the volume of foreign trade turnover of food products at current prices decreased by 25.5%, compared to the same period of the previous year and made up 251.6 million US dollars, including import of food product – 144.8 million US dollars (in CIF prices) and export – 106.8 million US dollars (in FOB prices).

In the III quarter of 2015 compared to the same period previous year among the main food products the import of egg decreased 82.2 times and made up 0.001 thousand tons, beef – 11.3 times and made up 0.1 thousand tons, wheat – 2.8 times and made up 62.9 thousand tons, vegetable – 2.2 times and made up 1.7 thousand tons, rice – by 45.3% and made up 1.4 thousand tons, vegetable oil – by 40.3% and made up 4.8 thousand tons, fruit – by 23.6% and made up 2.5 thousand tons, sugar – by 12.6% and made up 1.7 thousand tons, milk – by 11.3% and made up 1.3 thousand tons. Instead of that, the import volume of flour increased 8.4 times, macaroni – by 33.9%, butter – by 21.1%, poultry – by 11.8%, pork– by 4.9%, cheese – by 0.6% (Table 3.23.).

In the III quarter of 2015 the prevailing food products exported was the volume of fruit and made up 12.5 thousand tons which exceeds the same indicator of the same period of 2014 by 48.3%. In food products exported the volume of cheese also increased 4.8 times. Instead of that, the export volume of cognac decreased by 37.1%, wine – 30.7%, mineral water – 5.1% (Table 3.24.).

In 2014 the area with higher dampness in average vegetative period (according to the data of State Committee for Water Management of the RA Ministry of Territorial Administration) in irrigated lands of republic comprised 12.4 thousand hectare, including 11.4 thousand hectare in Ararat valley.